

ה' בכסלו תשס"ט

2 בדצמבר, 2008

באזל - 40

לכבוד: התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי – לידי המנכ"ל

הנדון: תבנית מוצעת לדוח על התהליך הפנימי להערכת הלימות ההון

(דוח ICAAP)

1. בנדבך השני למסגרת באזל II נדרשים התאגידים הבנקאיים לקיים תהליך פנימי להערכת הלימות הונם ולקבוע אסטרטגיה להבטחת הלימות ההון (להלן: ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.
2. בנוסף, הפיקוח על הבנקים נדרש לבצע תהליך סקירה והערכה של ה-ICAAP של התאגידים הבנקאיים (SREP), על מנת לקבוע אם ההון ויעדי ההון הולמים, ולדרוש צעדי תיקון היכן שנדרש, לרבות חיזוק הממשל התאגידי, ניהול הסיכונים והבקורות הפנימיות. במסגרת סקירה זו הפיקוח עשוי גם לדרוש מהתאגיד תוספת הון. בחינת ה-ICAAP על ידי הפיקוח מהווה חלק ממסגרת העבודה לפיקוח ממוקד סיכון (RBS) המעריכה, בין היתר, את פרופיל הסיכון ואת איכות ניהול הסיכונים בתאגיד הבנקאי.
3. על מנת לייעל את תהליך הסקירה וההערכה האמור, וכדי להקל על הדו-שיח שיתקיים עם התאגידים במסגרתו, מוצעת להלן תבנית לדוח ICAAP אשר יוגש לפיקוח על הבנקים. התבנית כוללת את מרבית הנושאים שבדרך כלל יבחנו על ידי הפיקוח, אולם התאגיד הבנקאי רשאי לאמץ מתכונת אחרת אשר תקיף לכל הפחות את הנושאים המפורטים בתבנית זו.
4. כדי להבטיח שבמועד התחולה של מסגרת באזל II התאגידים הבנקאיים והפיקוח על הבנקים, יהיו ערוכים לעמוד בדרישות הנדבך השני, התאגידים הבנקאיים יגישו לפיקוח טיוטת דוח ICAAP טרם כניסתה לתוקף של מסגרת באזל II. הטיוטה תשמש את הפיקוח להערכה ראשונית של תהליך ה-ICAAP של התאגידים הבנקאיים, ובכלל זה, עמידתם בעקרונות ה-

ICAAP המפורטים במכתבנו ש-173 מיום 13 בדצמבר 2007. בעקבות הערכה זו, יינתן על ידי הפיקוח משוב לגבי תהליך ה-ICAAP. הטיוטה תוגש לפיקוח עד ליום 30.6.09 על ידי התאגידים הבנקאיים העומדים בראש כל אחת מחמש הקבוצות הבנקאיות, וכן, על ידי תאגידים בנקאיים שאינם שייכים לאחת מהקבוצות הללו. הטיוטה תיערך על בסיס הנתונים ליום 31.12.08 על בסיס מאוחד.

5. המועד הבא למסירת דוח ICAAP, יחול בתחילת שנת 2010 לאחר כניסתה לתוקף של מסגרת באזל II, וייקבע סופית לאור הניסיון שיצטבר בתהליך בחינת הטיוטות כאמור.

6. למען הסר ספק יודגש כי בהיות ה-ICAAP תהליך שנועד להבטיח רמת הון נאותה ביחס לפרופיל הסיכונים, עליו להתבצע בכל התאגידים הנכללים בסעיף התחולה של מסגרת באזל II, ללא קשר לדרישה למסירת דוח ICAAP לסקירתו על ידי הפיקוח. בנוסף, הפיקוח מצפה כי התאגידים הבנקאיים יבצעו הדרכות להטמעת תהליך ה-ICAAP לרבות לדירקטוריון ולהנהלה הבכירה.

7. הפיקוח יערוך דיונים על יישום תהליך ה-ICAAP וההיערכות לדיווח עם התאגידים הבנקאיים הנדרשים לדווח. לפי העניין, הפיקוח עשוי לקיים פגישות גם עם תאגידים בנקאיים נוספים.

בכבוד רב,

צוריאל תמם

מנהל פרויקט באזל II

העתק: המפקח על הבנקים

תבנית מוצעת לדוח ICAAP

חלק א': כללי

הדוח ומטרתו

דוח ICAAP הינו מסמך המציג הערכה עדכנית וצופה פני עתיד של התאגיד הבנקאי או הקבוצה הבנקאית - לפי העניין (להלן- התאגיד), לגבי רמת החשיפה לסיכונים השונים, ההון הנדרש כיום ובעתיד, וכן את כלי הניהול והמדיניות שנקבעו לניהול הסיכונים, הפחתתם ולהבטחת הלימות ההון בכל עת.

דוח ה-ICAAP ישמש את הפיקוח בבואו להעריך את הלימות ההון ואת הממשל התאגידי במסגרתו מיושם תהליך ה-ICAAP. הדוח יהווה בסיס לדו שיח שיקיים הפיקוח עם התאגיד הבנקאי לגבי התוצאות והסוגיות העיקריות העולות מהדוח.

על מנת להבטיח כי דוח ה-ICAAP יתייחס לנושאים המרכזיים שיסקרו ויוערכו על ידי הפיקוח, וכדי לייעל את תהליך סקירתו ואת הדו-שיח שיתקיים עם התאגיד, מוצעת להלן תבנית דיווח. תבנית זו כוללת את מרבית הנושאים שבדרך כלל יכללו בתהליך הסקירה וההערכה. אולם, התאגיד אינו חייב לאמצה והוא יכול לקבוע תבנית אחרת אשר תתאים יותר לאופי פעילותו, וכן להוסיף נושאים נוספים שלא פורטו בתבנית, ובלבד שינתן כיסוי לכל הנושאים המפורטים בה.

עריכת הדוח

1. לאור חשיבות דוח ה-ICAAP, הדוח ידון בהנהלת התאגיד ויאושר על ידי הדירקטוריון. תאריך אישור הדירקטוריון יצוין בדוח. הדוח ייחתם ע"י חבר ההנהלה האחראי על תהליך ה-ICAAP.
2. הדוח ינוסח באופן ברור ותמציתי, ובמידת הצורך, יכלול הגדרות למונחים שבשימוש התאגיד.
3. ההיקף ורמת הפירוט של הדוח יותאמו למאפייני התאגיד המדווח. הדוח יכלול את כל המידע הרלוונטי הנחוץ לצורך הערכת הלימות ההון וגישת התאגיד לניהול הסיכונים. מידע רלוונטי, המופיע בהרחבה במסמכים פנימיים אחרים של התאגיד, ישולב בדוח באופן תמציתי. ניתן גם לכלול הפניות למסמכי המקור, ובמידת הצורך, לצרפם כנספח (כגון: מסמכי מדיניות, מידע טכני על מתודולוגיות מדידה, סקירות, פרוטוקולים של ישיבות).
4. במידה וחלו שינויים מהותיים בין המועד אליו מתייחס הדיווח למועד מסירת הדוח, אשר עשויים להשפיע על הערכות הבנק יש לצייןם.
5. במקרה של קבוצה בנקאית, יוצגו תהליכי הניהול המבוצעים בחברת האם עבור הקבוצה בכללותה. כאשר קיימים הבדלים משמעותיים בין אופן ניהול הסיכונים ברמת הקבוצה לבין אופן ניהול הסיכונים בתאגידים משמעותיים הכלולים בה, יפורטו הבדלים אלו.

6. במידה שחלקים מהדוח נכתבים על ידי גורמים שונים, יש לציין את הגורם האחראי על החלק הרלוונטי.

7. התאגיד ייתן תשומת לב מיוחדת לסעיף תקציר המנהלים, המרכז את התמונה הכללית ביחס לקבוצה בכללותה.

תחולה

הגשת דוח ICAAP לסקירתו על ידי הפיקוח תחול, בשלב זה, על תאגידים בנקאיים העומדים בראש קבוצה בנקאית ועל תאגידים בנקאיים שאינם שייכים לאחת מהקבוצות הבנקאיות. עם זאת, יתכן, כי הפיקוח ידרוש מחברות בנות ספציפיות דוח נפרד לאור בחינת הדוח הקבוצתי, וזאת, בין היתר, בהתייחס להיבטים כגון: עבירות ההון, רמת האינטגרציה בתהליכי ניהול הסיכונים, הבקורות המופעלות על ידי חברת האם, ואופי הפעילות של חברת הבת.

יודגש כי היעדר דרישה מצד הפיקוח למסירת דוח ICAAP אינו פוטר מקיום תהליכים שיבטיחו את נאותות ניהול הסיכונים והערכת הלימות ההון הנדרש בגינם.

התשתית הפיקוחית לביצוע ה-ICAAP

ההנחיה העיקרית לביצוע ICAAP נקבעה בנדבך השני למסגרת באזל II אשר אומצה בישראל. הנדבך השני וההנחיות משלימות לו, המפורסמות מעת לעת על ידי הפיקוח על הבנקים, ישמשו את הפיקוח בהערכת ה-ICAAP של התאגידים הבנקאיים. להלן פירוט ההנחיות העיקריות שפורסמו עד כה:

- מסגרת באזל II, הנדבך השני;
  - עקרונות ליישום תהליך הסקירה הפיקוחי (SRP) במסגרת הנדבך השני, ש-173, 13.12.07;
  - עקרונות ליישום מבחני קיצון במסגרת הנדבך השני, הסדרה-050, 15.6.08 (טיוטה).
- התייחסויות מסוימות ל-ICAAP שלובות גם בהוראות שפורסמו על ידי הפיקוח לניהול סיכונים, הממשל התאגידי, מערכות הבקרה הפנימית והביקורת הפנימית.

חלק ב': תוכן הדוח

1. תקציר מנהלים

תקציר המנהלים יסכם את תהליך הערכת הלימות ההון המפורט בצורה מעמיקה בגוף הדוח ואת המסקנות העיקריות העולות ממנו. בתחילת הסעיף תצוין תחולת היישום (תאגיד יחיד, קבוצה מאוחדת). במקרה של דוח המתייחס לקבוצה בנקאית, יפורטו התאגידיים המשמעותיים שנכללו בדוח, ותיכלל הפנייה לנספח הכולל את רשימת כלל התאגידיים שכוסו בדוח. לאחר מכן, תקציר המנהלים יכלול את הנושאים הבאים:

1.1. הלימות ההון

תוצג הערכת התאגיד ביחס להלימות ההון. בהקשר זה, יוצגו יעדי ההון שקבע התאגיד, חלוקתם לפי סיכונים, תוך פירוט השיקולים הנוספים שנלקחו בחשבון בקביעת היעדים. בנוסף, יוצגו תוצאות חישובי נדבך 1 לדרישות ההון, בסיס ההון ויחס הלימות ההון. תצוין גם עמדת התאגיד באשר לקיומן של מגבלות על עבירות הון בין ישויות שונות בקבוצה, בכלל זה, ישויות הפועלות במדינות אחרות והשלכותיהן של מגבלות אלה על הלימות ההון של הקבוצה.

1.2. הממשל התאגידי

תיכלל הערכה באשר להלימות הממשל התאגידי ומערך ניהול הסיכונים לסביבה ולמאפייני הפעילות של התאגיד ולחשיפותיו לסיכון. יוצגו בקצרה השימושים שעושה התאגיד בתהליך ה-ICAAP בתהליכי הניהול השוטפים.

1.3. המצב הפיננסי

תוצג הערכה ביחס למצבו הפיננסי של התאגיד, וכן, הערכה לגבי שינויים צפויים במאפייני פעילותו ובסביבה בה הוא פועל, שעשויים להשפיע על רווחיותו והונו.

1.4. מדיניות וסיכונים מהותיים

תוצג הערכה באשר לרמת החשיפה לסיכונים מהותיים ולאופן ניהולם, בין היתר לאור מדיניות הסיכון. יצוינו פעולות מתוכננות למזעור סיכונים שרמתם גבוהה מהרצוי.

1.5. תכנון ההון

יוצג בקצרה תהליך תכנון ההון וכן התרחישים המרכזיים עליהם התבסס התאגיד בקביעת תוכנית ההון וכיצד התאגיד מתכנן לנהל את ההון בתרחישים אלה לאורך תקופת התכנון.

1.6. שינויים בתהליך

יוצגו החולשות העיקריות שנמצאו בתהליך ה-ICAAP וצעדי התיקון שנקבעו. יוצגו גם שיפורים אחרים שעשויים להתבצע במרכיבים השונים של ניהול הסיכונים ובמדיניות

הסיכון, וההשלכות הצפויות של השינויים הללו על יעדי ההון בעתיד.

2. סקירה כללית

חלק זה יכלול רקע קצר על הקבוצה, לרבות, מבנה שליטה והחזקות, מבנה ארגוני, ופעילויות עסקיות מהותיות. כמו כן, יוצגו נתונים עיקריים מהמאזן, דוח רווח והפסד, ומהפעילות החוץ מאזנית. יציגו מסקנות עיקריות שניתן לגזור ממגמות בנתונים אשר עשויות להיות להן השלכות עתידיות על התאגיד.

בנוסף, ייכלל פירוט תמציתי של האסטרטגיה העסקית והשפעתה על הפרופיל העסקי של התאגיד, וכן היעדים העיקריים שנקבעו בתוכנית העבודה.

3. ממשל תאגידי

חלק זה יציג היבטים איכותיים של ה-ICAAP, הנוגעים לתפקידי הדירקטוריון וההנהלה הבכירה, למערך ניהול הסיכונים ולהליכי סקירתם על ידי גורמים בלתי תלויים. במקרה של קבוצה בנקאית, יינתן פירוט על ההבדלים העיקריים בתחומים אלה בין חברת האם לבין חברות הבת המהותיות. להלן פירוט הנושאים העיקריים שיכללו בחלק זה:

3.1 דירקטוריון והנהלה בכירה

הסעיף יתמקד בדירקטוריון, בהנהלה הבכירה ובוועדות של גופים אלה. יש לפרט את הרכב הגופים הנ"ל וועדותיהם, תחומי אחריות עיקריים וסמכויות בהתייחס לניהול הסיכונים ולהבטחת הלימות ההון. בהקשר זה, יציגו הדיווחים המרכזיים לדירקטוריון ולהנהלה ותדירותם.

3.2 מערך ניהול הסיכונים

יש לכלול תרשים ארגוני של מערך ניהול הסיכונים ולפרט את תחומי האחריות של הגורמים המעורבים בתהליכי הזיהוי, המדידה, הבקרה והדיווח על הסיכונים. התרשים יציג, בין היתר, את מיקומה של פונקציית ניהול הסיכונים בהיררכיה הארגונית. אם בתאגיד קיימות פונקציות ניהול סיכון נפרדות עבור סיכונים מסוימים, יוצג המבנה שלהן, מיקומן במבנה הארגוני ותחומי אחריותן. בנוסף תצוין מעורבותן של יחידות אחרות בתהליך לרבות, יחידות עסקיות ויחידות תומכות, כגון, מערך הייעוץ המשפטי, פונקציית הציות, והחשבות.

3.3 סקירה בלתי תלויה

סעיף זה יתאר כיצד ה-ICAAP אותגר ונבחן על ידי גורמים בלתי תלויים, בכלל זה הביקורת הפנימית. התיאור יכלול פירוט של תהליכי הבחינה והבקרה שיושמו, הגורם שביצע אותם, וכן, מסקנות עיקריות שעולות מהסקירה. ניתן להפנות לדוחות רלוונטיים.

4. יעדי ההון

יעדי ההון צריכים להיות מבוססים היטב, ולהתאים לפרופיל הסיכון של התאגיד, לסביבה בה הוא פועל, לתוכניתו העסקית, להון הזמין לו ולאפשרויות העומדות לרשותו לגייס הון נוסף. יעדי ההון גם צריכים להבטיח כי בכל נקודת זמן התאגיד יעמוד בדרישות ההון המינימליות שנקבעו בנדבך 1, לרבות מיתון כלכלי או כאשר הנסיבות העסקיות פועלות לרעתו.

אף שהסקירה וההערכה של הלימות ההון על ידי הפיקוח, שמה דגש על המצב המאוחד של התאגיד, יש חשיבות להצגת התפלגות יעדי ההון בין החברות העיקריות בקבוצה. לפיכך, הפירוט בחלק זה יתייחס הן לרמת הקבוצה והן לרמת התאגידים העיקריים בה, ככל שהדבר רלוונטי. הפירוט יכלול:

4.1. יעדי ההון

יפורטו היעדים הפנימיים שקבע התאגיד להלימות ההון, התפלגות ההון לפי סיכונים והרכבו (כגון: רבדים 1-3 בבסיס ההון). כמו כן, יינתן הסבר לאופן קביעת היעדים כאשר הבנק התחשב בהיבטים נוספים, כגון:

- אי הוודאות המובנית בשיטות המדידה;
- חולשות בתהליכי ניהול הסיכונים של התאגיד, במערכות מרכזיות או בבקורות;
- המטרות השונות שההון נועד לשרת, כגון: רצון לעמוד בדירוג מסוים עבור התאגיד כמכלול או עבור מכשירי חוב מסוימים שהונפקו על ידו, תשואה לבעלי המניות, מניעת התערבות של הרגולטור, "כריות" עבור אירועים לא-וודאיים, הגנה על מפקידים, הון לצורך רכישות אסטרטגיות וכדומה.

4.2. הון לפי חישובי נדבך 1

במקביל להצגת יעדי ההון הפנימיים, יוצגו דרישות ההון כפי שחושבו לצורך נדבך 1, לרבות חלוקתם לפי סוגי סיכון. בתקופת הריצה במקביל תיכלל השוואה בין דרישות ההון לפי באזל I (הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 311) לבין דרישות ההון לפי באזל II.

4.3. ההון הזמין

ייכלל פירוט על רמת ההון הקיים והרכבו. כאשר התאגיד כולל בהון הזמין רכיבי הון שאינם בהתאם להגדרות ולמגבלות שנקבעו בנדבך 1, יינתן לכך ביטוי מפורש, ויוסבר מדוע התאגיד סבור שיש לראות ברכיבים אלו הון הזמין לספיגת הפסדים.

4.4. עבירות ההון

יפורטו מגבלות על יכולת העברת הון בין תאגידים שונים בקבוצה (למשל: באמצעות דיבידנדים, השקעה בהון מניות וברכיבי הון אחרים). המגבלות יכולות להיות מכל סוג, לרבות, מגבלות פנימיות, מגבלות הנובעות מחוקי מס, חוק החברות, חוקים אחרים או רגולציה, בישראל או בחו"ל.

5. ניתוח סיכונים וצורכי ההון בגינם

ניתוח הסיכונים המשמעותיים והקצאת ההון בגינם מהווים מרכיב ליבה של ה-ICAAP. אף כי קביעת רשימת הסיכונים שיכללו בניתוח ואופן הגדרתם נתונים לשיקול דעת הבנק, להלן רשימה אינדיקטיבית לסיכונים שהתאגיד עשוי לכלול בתהליך:

סיכונים מטופלים בנדבך הראשון:
סיכון אשראי; סיכון שוק; סיכון תפעולי;
סיכונים שאינם מטופלים באופן מלא בנדבך הראשון:
סיכון שיווי בגין שימוש בכלים להפחתת סיכון (CRM); סיכון איגוח;
סיכונים שאינם מטופלים בנדבך הראשון:
סיכון ריכוזיות; סיכון ריבית בתיק הבנקאי; סיכון נזילות; סיכון סליקה; סיכון מוניטין; סיכונים אחרים שזוהו על ידי התאגיד.

ביחס לכל סוג סיכון, התאגיד יציג באופן תמציתי מידע, נתונים והערכות בתחומים הבאים:

5.1. מדיניות, כלי ניהול ורמת הסיכון

- תוצג סקירה כללית של עקרונות מדיניות הסיכון, המשקפים את התאבון לסיכון של התאגיד, לרבות הגבלות ומגבלות עיקריות, מדיניות פיזור ושיטות הנקטות להפחתת סיכונים.
- יתוארו הכלים ונהלי העבודה המרכזיים המשמשים בניהול כל אחד מהסיכונים העיקריים, לרבות תהליכי זיהוי סיכונים, תהליכי מדידה והערכה, תהליכי האישור, הניטור, הבקרה, והדיווח, תוך ציון מערכות ה-IT העיקריות התומכות בתהליכים הללו.
- יוצג ניתוח של רמת החשיפה בפועל לסיכונים השונים, בין היתר, תוך הצגת מדדי סיכון רלוונטיים.

5.2. המתודולוגיה להערכת ההון הנדרש

תוצג גישת החישוב או המודל שיושם לאמידת ההון הנדרש עבור כל סוג סיכון. תצוין גם הסיבה לבחירת המתודולוגיה עבור כל סיכון, ויינתנו הסברים לתוצאות שהתקבלו.

כך למשל, התאגיד יכול לבסס את ה-ICAAP על תוצאות חישוב דרישת ההון לפי הנדבך הראשון ולהוסיף לכך סיכונים נוספים שהוערכו בנפרד (לדוגמה, סיכון ריכוזיות, סיכון ריבית בתיק הבנקאי ועוד). לחילופין, יתכן שהתאגיד יבחר לבסס את ה-ICAAP על מודלים פנימיים עבור כל סוג סיכון, לרבות עבור סיכונים שמכוסים בחישוב ההון הרגולטורי (כלומר, סיכון אשראי, שוק, תפעולי). התאגיד גם יכול לשלב בין הגישות הללו. כאשר התאגיד משתמש במודלים פנימיים לכימות ההון הנדרש בגין הסיכונים השונים, יש לכלול הסבר להיבטים להלן, בהתייחס לכל אחד מהמודלים:

- ההנחות והפרמטרים המרכזיים שנכללו במודל ונתוני רקע לגבי האופן שבו נגזרו ההנחות המרכזיות;
- כיצד נבחרו הפרמטרים, לרבות התקופה וההתאמות שבוצעו (calibration);
- מגבלות המודל;
- רגישות המודל לשינויים בהנחות המרכזיות או בפרמטרים שנבחרו;
- הליכי תיקוף הנקטים על מנת להבטיח את הלימות המודל;
- מבחני קיצון שיושמו לצורך תיקוף המודלים או כהשלמה להם, השיטה בה גובשו המבחנים, התוצאות הכמותיות והשלכותיהם על יעדי ההון.

5.3. מיקור חוץ

כאשר התאגיד הבנקאי משתמש בספקים חיצוניים במסגרת תהליכי ניהול הסיכונים, יש לציין את שם הספק, ואת התחומים בהם התאגיד נסמך על שירותיו (לדוגמה: קבלת נתונים, ביצוע חישובים, בניית מודלים).

6. סכימת ההון

חלק זה יתאר כיצד הערכות הסיכון הנפרדות משולבות יחד לצורך קביעת הסך הכולל של ההון הפנימי הנדרש לתאגיד. יש לתאר את הסכימה של סוגי הסיכונים השונים בין חברות בקבוצה וכן את סכימת הסיכונים לכדי הקצאת הון כוללת.

7. תכנון הנזילות

לנזילות ולניהול הזהיר של סיכון הנזילות חשיבות רבה להבטחת יציבותו של התאגיד הבנקאי, זאת בנוסף להחזקה של הון הולם ולתהליך תכנון הון. בהקשר זה, התאגיד יציג את המדיניות ואופן ניהול סיכון הנזילות, כמפורט בסעיף 5, וכן, יפרט את ההנחות והמסקנות העיקריות ממבחני הקיצון המופעלים על תזרימי המזומנים במסגרת ניהול הסיכון.

ניתן לצרף כנספח מידע בנושאים הבאים:

- מדיניות לניהול סיכון הנזילות, לרבות יעדים בנוגע לפיזור המקורות והיקף הנכסים הנזילים (ברמת התאגיד וברמת הקבוצה);
- תרשים אירגוני הכולל את הגורמים המוסמכים לנהל את סיכון הנזילות ואת קווי הדיווח בתאגיד;
- מבנה ההתחייבויות והרכב הנכסים הנזילים;
- תיעוד של מבחני הקיצון עבור הנזילות;
- הסבר להסדרי נזילות בתוך הקבוצה, במיוחד כאשר הקבוצה פועלת במספר מדינות;
- ניתוח מצב הנזילות בהתאם למודל הפנימי של התאגיד, עבור רצועות זמן שונות, לרבות המגבלות המחושבות על בסיס המודל ועמידה בהם בפועל;
- תכניות חירום מכומתות;
- דוגמאות למסמכים המוגשים לוועדת ניהול נכסים והתחייבויות ולמידע ניהולי עיקרי המשמש ביומיום את המחלקות הפיננסיות.

אף שהון איננו כלי מספק להפחתת סיכון הנזילות, ללחצי נזילות עשויים להיות עלויות במונחי הון. לפיכך, התאגיד צריך לבחון (בסעיף זה או במסגרת הסעיף העוסק בתכנון הון), את ההשלכות של תרחישים, כגון, הורדות דירוג או אירועים אחרים אשר עלולים לגרום לעלייה בעלויות הגיוס שלו ולפיכך לגרום לשחיקה בהון.

8. תכנון ההון

תכנון ההון משקף ראייה צופה פני עתיד של פרופיל הסיכון ושל הלימות ההון. לצורך כך יש להציג תחזית למספר שנים קדימה בהתאם לאופק התכנון העסקי של התאגיד (לכל הפחות 3 שנים), וכן, בחינת התחזית ופרופיל הסיכון בתרחישי קיצון. להלן פירוט:

- יתואר תהליך תכנון ההון שמשמש את התאגיד וכיצד המצב הפיננסי ופרופיל הסיכון משתנים בהתאם לאסטרטגיה שנקבעה. יוצגו נתונים על רמת נכסי הסיכון, בסיס ההון ויחס הלימות ההון לפי נדבך 1 ולפי חישובי ה-ICAAP. יצוינו סטיות במהלך התקופה הנסקרת ביחס לתכנון ההון.
- יתואר פרופיל הסיכון ומדדי ההון לפי נדבך 1 ולפי ה-ICAAP תחת מבחני הקיצון המרכזיים שנלקחו בחשבון בתכנון ההון. בפירוט מבחני הקיצון שנערכו, יש לציין את גורמי הסיכון עליהם הופעלו המבחנים, הנחות לגבי שינויים בגורמי הסיכון, והפרמטרים המושפעים משינויים אלה.
- פירוט הצעדים המתוכננים לצורך עמידת התאגיד ביעדי ההון, בכלל זה, גיוס הון, שינויים בתוכניות עסקיות, הפסקת פעילויות ושינוי מדיניות דיבידנד, הן בהתייחס לתוכנית העסקית

הון בהתייחס למצבי קיצון. יש להציג את השפעת הצעדים על הלימות ההון לפני ואחרי נקיטתם.

להלן דוגמאות לתרחישים שהתאגיד עשוי לבצע במסגרת תכנון ההון:

- הידרדרות כללית הנובעת מירידה משמעותית בהיקף הפעילות הכלכלית (מיתון);
- הידרדרות ספציפית של מגזרים כלכליים בהם מרוכזת פעילות התאגיד;
- תרחישים של נפילות משמעותיות בשוק המניות, שוק הכספים או בשווקים בהם נסחרים מוצרים פיננסיים הרלבנטיים לפעילות התאגיד;
- תרחישים של משברי נזילות.

9. שימוש ב-ICAAP בתוך התאגיד

חלק זה יסביר כיצד ניהול ההון משולב בתהליכי הניהול בתאגיד, לרבות השימוש במודלים ובשיטות לכימות ההון במסגרת תמחור עסקאות, מדידת רווחיות, הקצאת הון לחברות או יחידות עסקיות וכיו"ב.

כאשר קיימים הבדלים באופן השימוש במודלים של הון לצורך קביעת יעדי ההון של התאגיד, לבין השימוש בהם לצורך קבלת החלטות עסקיות, הדבר יפורט (למשל: תרחישים שונים הנלקחים בחשבון).

10. שיפורים מתוכננים

הפיקוח על הבנקים מכיר בכך שה-ICAAP הינו תהליך חדש יחסית עבור חלק מהתאגידים, ולפיכך, נמצא בשלבים שונים של בנייה או שיפור. התאגיד יציג את השיפורים המתוכננים, לפי הפירוט הבא:

- חולשות ותחומים עיקריים הדורשים תיקון בתהליך ה-ICAAP, העולים מדוחות ביקורת וסקירות אחרות, בהתייחס, בין היתר, לתהליכי האישור והסקירה של הדירקטוריון וההנהלה הבכירה, תהליכי הבקרה על המודלים, והנתונים עליהם מתבססת הערכת הלימות ההון. כמו כן יוצגו תוכניות הפעולה שנקבעו לתיקון הליקויים העיקריים.
- שיפורים מתוכננים אחרים בתהליך הערכת הלימות ההון ובמסגרות ליישומן, כגון, בממשל הפנימי, במדיניות, במערכות המדידה ובאינטגרציה בין מערכות.
- ההשלכות הצפויות של השיפורים ותיקון הליקויים על יעדי ההון בעתיד, למשל, כאשר התאגיד כלל "כריות" הון עקב חולשות שזוהו.